

DOI: 10.31110/consensus/2024-02/234-246

УДК (UDC) 338.28 : 355.02] (477+519.5)

UKRAINE AND THE REPUBLIC OF KOREA: COOPERATION IN SCIENTIFIC, TECHNICAL AND MILITARY-DEFENSE SPHERES

Iryna Fedoriv*

Abstract

The goal of the article is to outline the current state and prospects of cooperation between Ukraine and the Republic of Korea in the scientific, technical and military-defense spheres in the context of the current geopolitical situation. **The research methodology** is based on the principles of historicism, objectivity, and systematicity. General scientific methods (generalization, analysis, synthesis, comparison) and special historical methods (problematic-chronological, historical-genetic, historical-comparative, historical-typological) are used.

The scientific novelty lies in a complex analysis of the content, main directions and features of the interstate policy of Ukraine and the Republic of Korea on cooperation in the scientific, technical and military-defense spheres.

Conclusions. It is emphasized that today's geopolitical challenges, including the Russian-Ukrainian war, encourage the leadership of our country and South Korea to deepen Ukrainian-Korean interstate cooperation on the basis of common interests.

The legislative framework governing the areas of relations studied in the article, as well as the signed memorandums, treaties and agreements are studied. It is found that during the cooperation with the Republic of Korea, funding for joint research projects was agreed upon, primarily in the fields of bio-, nano-, information and communication technologies, physics, and aerospace.

The main promising areas of Ukrainian-Korean cooperation for Ukraine are electronics, computer science, semiconductor technologies, optics, applied physics and chemistry, biotechnology, and radiation medicine. Cooperation between the states in training relevant personnel, joint symposia and conferences held in this regard are analysed. The experience of South Korea in the development of the military and defense sphere is elucidated. It is emphasized that the country is interesting for us in the context of selling and transferring defense products to us, as well as modernizing our military capabilities. It is proven that after Russia's full-scale invasion of Ukraine, cooperation in the military and defense sphere between the countries has intensified, and the key areas, joint projects, and various aspects of such cooperation to date are analyzed. Interdependence of this process on the current geopolitical situation is shown. The author emphasizes the consistency of the Republic of Korea's position on supporting Ukraine's peace initiatives, the importance of sharing experience, technologies, and innovations. The priorities and prospects for such cooperation were outlined. Ukraine is interested in the Republic of Korea as a world leader in the export of certain types of defense products, the country needs the support of the Republic of Korea for post-war recovery and reconstruction, and is interested in financial investments from the East Asian country. Based on the study, positive predictions can be made about the prospects for further cooperation in the studied areas.

Keywords: Ukraine, the Republic of Korea, geopolitics, scientific and technical cooperation, military-defense industry, technological innovations

* Candidate of Historical Sciences, Associate Professor of the World History and Religious Study Chair Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University in Ternopil, Ternopil, Ukraine. E-mail: feirol@i.ua. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1344-8053>

УКРАЇНА ТА РЕСПУБЛІКА КОРЕЯ: СПІВПРАЦЯ У НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ТА ВІЙСЬКОВО-ОБОРОННІЙ СФЕРАХ

Ірина Федорів*

Анотація

Мета статті полягає в окресленні стану і перспектив співпраці України та Республіки Корея у науково-технічній та військово-оборонній сферах у контексті сучасної геополітичної ситуації. **Методологія дослідження** ґрунтується на принципах історизму, об'єктивності, системності. Застосовано загальнонаукові (узагальнення, аналізу, синтезу, порівняння) та спеціально-історичні (проблемно-хронологічний, історико-генетичний, історико-порівняльний, історико-типологічний) методи.

Наукова новизна полягає в комплексному аналізі змісту, основних напрямків та особливостей міждержавної політики України та Республіки Корея щодо співпраці у науково-технічній та військово-оборонній сферах.

Висновки. Підкреслено, що геополітичні виклики сьогодення, у тому числі й російсько-українська війна, спонукають керівництво нашої держави та Південної Кореї до поглиблення українсько-корейського міждержавного співробітництва на засадах спільних інтересів. Проаналізовано законодавчу базу, що регулює досліджувані у статті сфери взаємовідносин, підписані меморандуми, договори та угоди. З'ясовано, що під час співробітництва з Республікою Корея було погоджено фінансування спільних науково-дослідних проектів передусім у сфері біо-, нано-, інформаційно-комунікаційних технологій, фізиці та аерокосмічній галузі. Серед основних перспективних для України напрямків українсько-корейської співпраці є: електроніка, комп'ютерні науки, напівпровідникові технології, оптика, прикладна фізика та хімія, біотехнології, радіаційна медицина опромінення.

Проаналізовано співробітництво між державами щодо підготовки відповідних кадрів, проведені у цьому зв'язку спільні симпозиуми та конференції. З'ясовано досвід Південної Кореї у розвитку військово-оборонної сфери. Підкреслено, що країна цікава для нас у контексті продажу та передачі нам оборонної продукції, модернізації наших військових потужностей. Доведено, що після повномасштабного вторгнення росії в Україну співпраця у військово-оборонній сфері між країнами посилилась, проаналізовано ключові напрями, спільні проекти та різні аспекти такого співробітництва на сьогоднішній день. Показано взаємозалежність цього процесу від поточної геополітичної ситуації. Наголошено на послідовності позиції Республіки Корея щодо підтримки мирних ініціатив України, на важливості обміну досвідом, технологіями, новаціями. Окреслено пріоритети та перспективи такої співпраці. Україну цікавить РК як світовий лідер із експорту окремих видів оборонної продукції, країна потребує підтримки РК для післявоєнного відновлення та відбудови, зацікавлена у фінансових інвестиціях з боку східноазійської країни. На підставі проведеного дослідження можна робити позитивні прогнози про перспективи розвитку подальшої співпраці у досліджуваних напрямках.

* кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Тернопіль, Україна. E-mail: feirol@i.ua. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1344-8053>

Ключові слова: Україна, Республіка Корея, геополітика, науково-технічна співпраця, військово-оборонна промисловість, технологічні інновації

Цитування: Федорів, І. (2024). Україна та Республіка Корея: співпраця у науково-технічній та військово-оборонній сферах. *Консенсус*, 2, 234–246.

URL: <https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/117>

Постановка проблеми. Глобалізаційні тенденції сьогодення яскраво демонструють пріоритетність активної міжнародної діяльності та дипломатичних відносин в урядових програмах провідних країн світу. Реалізуючи власні зовнішньополітичні стратегії та концепції, вони намагаються здобути вигідне геополітичне становище, а також знайти надійних для себе партнерів. У зв'язку із складним геополітичним становищем України, пов'язаним з ескалацією російсько-української війни після повномасштабного вторгнення, стає очевидною необхідність знаходити підтримку якомога більшої кількості країн, у тому числі й тих, що не мають спільного з нами кордону, проте є, наприклад, сильними гравцями у своєму регіоні та здатні впливати на позицію сусідніх держав.

Республіка Корея, як і Японія – є одним із провідних партнерів України в регіоні Східної Азії. У зв'язку із сучасними геополітичними викликами існує необхідність поглиблення зусиль щодо українсько-корейської міждержавної співпраці. Останнім часом можна спостерігати покращення динаміки такої взаємодії, особливо в науково-технічній та військово-оборонній сферах. Що цілком зрозуміло, адже на сьогодні – Республіка Корея (далі – РК) є високорозвиненою державою, що за кілька десятиліть змогла здобути імідж високотехнологічної країни з відносно стабільною економікою, однієї із «азійських тигрів», досвід яких часто наводять як приклад для адаптації та імплементації в нашій державі.

Інтерес до співпраці у військово-оборонній сфері між двома державами зумовлений також фактором, що РК є однією з провідних країн світу в галузі оборонної промисловості. У 2022 р. президент – Юн Сук Їоль поставив завдання зробити РК однією з чотирьох найбільших експортерів зброї у світі. Обсяги експорту південнокорейської зброї в останні роки стрімко зростають, про що свідчать дані: у 2021 р. – це 7,25 млрд. доларів, а вже у 2022 р. – 17,3 млрд., що безумовно пов'язано із заповненням світових прогалів в озброєнні, пов'язаних із масштабною військовою підтримкою України¹. Корейський інститут промислової економіки і торгівлі пов'язує такий успіх південнокорейських компаній добре продуманою комбінацією укладених угод на високому рівні між кількома адміністраціями в Сеулі, комерційними технологіями, сприятливою урядовою політикою та частими презентаціями на виставках оборонної промисловості².

¹Через глобальну підтримку України Південна Корея наростила постачання зброї. *Ua.news*. URL: <https://ua.news/ua/world/iz-za-globalnoj-podderzhki-ukrainy-yuzhnaya-koreya-narastila-postavki-oruzhiya>

²Експорт оборонної продукції Південної Кореї виріс удвічі. *Militaryni*. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/eksport-oboronnyi-produktsiyi-pivdennoi-koreyi-vyris-vdvichi/>

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема українсько-корейських відносин є мало дослідженою в українській історіографії, і переважно стосується лише окремих аспектів міждержавної взаємодії. У низці наукових праць українсько-корейські взаємовідносини розглядаються у контексті загальної спрямованості зовнішньої політики України в азійському регіоні. Так, С. Сіденко та А. Невгад у своїх дослідженнях відзначають багаторічний досвід плідного науково-технічного співробітництва України та РК³. Н. Бутирська у публікації «Україна – Республіка Корея: далекі географічно, близькі за духом» серед інших аспектів міждержавної співпраці приділяє увагу основним етапам співробітництва у військово-оборонній сфері⁴.

У контексті розвитку українсько-корейських відносин важливе місце посідає науковий доробок вітчизняних дипломатів, серед яких передусім слід виділити В. Мармазова – Почесного і Повноважного Посла України в РК у 2011–2017 рр.⁵ Як очільник українського дипломатичного корпусу в РК, він відзначає важливість розвитку взаємовідносин між державами та вбачає значні перспективи для цього. Його думку в дещо узагальнених рисах подає також Посол України в Японії – С. Корсунський. У своїх працях, присвячених розбудові співпраці між Україною та державами Азії, дипломат наголошує на важливості розуміння особливостей економічного, політичного, історичного та культурного розвитку країн цього регіону з метою побачити нові можливості активізації такого співробітництва та розбудови стратегії відносин з ними на засадах спільних інтересів⁶.

Метою статті є об'єктивний аналіз співпраці України та Республіки Корея у науково-технічній та військово-оборонній сферах у контексті сучасної геополітичної ситуації, окреслення ключових проблем і перспектив такого співробітництва.

Виклад основного матеріалу. Науково-технічна співпраця між Україною та РК регулюється низкою укладених угод, зокрема, Міжурядовою угодою про науково-технічне співробітництво від 1 липня 1992 р. У ній зазначається про важливість сприяння розвитку партнерства між Сеулом і Києвом у галузі науки й техніки на основі рівності й взаємної вигоди. Угодою визначено напрямки, в рамках яких може здійснюватися співпраця між державами, зокрема, обмін вченими, дослідниками,

³ Сіденко С., Невгад А. Міжнародне співробітництво України в сфері інновацій. *Стратегія розвитку України*. 2016. № 1. С. 172–176.

⁴ Бутирська Н. Україна – Республіка Корея: далекі географічно, близькі за духом. *Українська призма*. 2023. 28 листопада. URL: <https://prismua.org/south-korea/>

⁵ Мармазов В. «Один пояс – один шлях». Які перспективи відкриває перед Україною реалізація євразійської транспортно-логістичної ініціативи Республіки Корея та КНР. *День*. 2015. 22 листопада. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/svitovi-diskusiyi/odyn-poyas-odyn-shlyah>; Marmazov V. We Are Looking Forward into The Future of Ukraine with Optimism, No Matter What Hardship We Are Suffering. *Diplomacy*. Vol. XXI. № 8–9. 2014. P. 40–41. URL: https://korea.mfa.gov.ua/storage/app/sites/45/imported_content/sdf273458804e.pdf

⁶ Корсунський С. Як будувати відносини з країнами Азії. Економіка, дипломатія, культурні особливості. Х.: Віват, 2021. 288 с.; Корсунський С. Як нації відновлюються: досвід Східної Азії. Х.: Віват, 2023. 192 с.

експертами і технічним персоналом, результатами досліджень, публікаціями та інформацією науково-технічного характеру. Важливою складовою співпраці є організація спільних семінарів, симпозіумів, зустрічей, а також навчання в галузі науки і техніки та здійснення спільних дослідницьких проєктів. Окрім того, передбачено сприяння зі сторони України та Республіки Корея в укладенні робочих угод між державними організаціями, науково-дослідними інститутами, університетами і підприємствами, які будуть визначати терміни і умови реалізації конкретних програм і проєктів співробітництва, шляхи їх здійснення, фінансові умови, тощо. Важливо відзначити, що, відповідно до Угоди, був заснований Спільний комітет з координації і реалізації співробітництва, який складається з представників обох країн⁷. З початку його діяльності, відбулась уже низка спільних засідань, останнє з яких – у Києві, в березні 2017 р.⁸

У 1995 р. був укладений меморандум про співробітництво між Національною академією наук і Корейським фондом науки та техніки. У квітні 1998 р., з метою конкретизації окремих аспектів Меморандуму, були підписані Доповнення до Меморандуму про взаєморозуміння. Відповідно до цих домовленостей, відбувається співробітництво між окремими дослідними центрами двох держав. У 2004 р. між НАН України та Міністерством торгівлі, промисловості та енергетики Республіки Корея створено Корейсько-український центр співробітництва в галузі промислових технологій⁹. Для посилення грантової допомоги у сфері технічного співробітництва відповідна Угода була підписана у 2006 р.¹⁰ Також діє низка інших міжурядових та міжвідомчих документів, які регулюють відносини у тій чи іншій сфері між державами. Наприклад, у 2017 р. підписано Меморандум Про взаєморозуміння між Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та Корейським відомством інтелектуальної власності Республіки Корея щодо всестороннього співробітництва у сфері інтелектуальної власності¹¹.

Під час співробітництва з РК було погоджено фінансування окремих напрямків спільних науково-дослідних проєктів у сфері біо, нано, інформаційно-комунікаційних технологій, фізиці та аерокосмічній галузі. На разі серед основних напрямків українсько-корейської співпраці є: електроніка та електротехніка, комп'ютерні науки, напівпровідникові технології, оптика, прикладна фізика,

⁷ Угода між Урядом України та Урядом Республіки Корея про науково-технічне співробітництво від 1 серпня 1992. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/410_016#Text

⁸ Посольство Республіки Корея в Україні. Співробітництво між державами. URL: https://overseas.mofa.go.kr/ua-uk/brd/m_8615/list.do

⁹ Договірніо-правова база українсько-корейських відносин. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: http://ukrexport.gov.ua/ukr/ugodi_z_ukrain/?country=kor

¹⁰ Угода між Урядом України та Урядом Республіки Корея про грантову допомогу та технічне співробітництво. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/410_014#Text

¹¹ Меморандум Про взаєморозуміння між Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та Корейським відомством інтелектуальної власності Республіки Корея щодо всестороннього співробітництва у сфері інтелектуальної власності від 3 жовт. 2017. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/410_001-17#Text

прикладна хімія, датчики, полімери, пластмаси та синтетичні матеріали, біотехнології, радіаційна медицина опромінення¹².

РК є перспективним партнером України щодо співпраці в аерокосмічній сфері в Південно-Східній Азії. Результатом такого співробітництва стало успішне виведення у 2013 р. та 2015 р. на орбіту Землі трьох південнокорейських супутників за допомогою української ракети-носія «Дніпро», зокрема, супутника дистанційного зондування Землі KOMPSAT-5 («Arirang-5»), STSAT-3, KOMPSAT-3A¹³. Слід відзначити, що станом на 2013 р. ракетою «Дніпро» на навколоземні орбіти виведено 86 космічних апарата 25 країн¹⁴. Статистика кількості запусків ракет-носіїв, виготовлених в Україні, показує, що всього було здійснено 2 572 запуски¹⁵. Окрім ракети-носія «Дніпро», Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова» виробляє ще 10 видів ракет-носіїв, котрі, до речі, працюють на екологічно чистих видах палива¹⁶. Оскільки Україна має значний потенціал в аерокосмічних дослідженнях, то це може слугувати підґрунтям для активної співпраці між Україною та РК в майбутньому.

Співробітництво між державами також відбувається у сфері підготовки відповідних кадрів. Так, у 2009 р. на базі Університету «Ханянг» було проведено четвертий українсько-корейський симпозіум з нанофотоніки та нанофізики, в якому взяли участь науковці з Інституту металофізики НАН України, Національного авіаційного університету, Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Технічного університету «Ханянг», Корейського аерокосмічного дослідного інституту, Сеульського національного університету й ін.¹⁷

Потенціал української науки і техніки не обмежується цивільною інфраструктурою та тісно пов'язаний з оборонним виробництвом. Відомий Інститут електрозварювання імені Патона в Києві проводив не лише передові дослідження у галузі металургії та зварювання, а й був основним виробником радянських танків, а також спеціальних металів для підводних човнів і літаків¹⁸. У цьому контексті також

¹² Сіденко С., Невгад А. Міжнародне співробітництво України в сфері інновацій. *Стратегія розвитку України*. 2016. № 1. С. 173.

¹³ Днепр. *Encyclopedia Astronautica*. URL: <http://www.astronautix.com/d/dnepr.html>

¹⁴ Ришков В. «Дніпро» доставив на орбіту «букет» наносупутників. *День*. 2013. 22 лист. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayini/dnipro-dostaviv-na-orbitu-buket-nanosuputnikov>

¹⁵ Державне космічне агентство України: статистика пусків РН, створених за участю українських підприємств. URL: <https://www.nkau.gov.ua/ua/launches-of-ukrainian-lv-ua>

¹⁶ Виставка «Пізнання України через гроші: від Київської Русі до Євромайдану» в Сеулі. Посольство України в Республіці Корея: веб-сайт. URL: <https://korea.mfa.gov.ua/news/vistavka-piznannya-ukrayini-cherез-groshi-vid-kiyivskoyi-rusi-do-yevromajdanu-v-seuli>

¹⁷ Вегнер В. Перспективи розвитку співробітництва України з Республікою Корея у пріоритетних видах економічної діяльності. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2020. № 1 (5). С. 12.

¹⁸ Sher G.S. Investing in Ukraine's brains is vital for the country's post-war prosperity. *Atlantic Council*. Jul. 3. 2022. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/investing-in-ukraines-brains-is-vital-for-the-countrys-post-war-prosperity/>

слід згадати компанію «Hyundai Rotem», яка представлена на українському ринку і відома пересічним українцям завдяки курсуванню виготовленого нею електропоїзду «HRCS2». Дана компанія є також виробником військової техніки, зокрема танків, колісних броньованих машини (WAV), тактичних тренувальних тренажерів, транспортерів важкої техніки тощо¹⁹. На базі українського технологічного потенціалу з використанням корейських технологій, можна досягти неабияких успіхів у сфері оборонної промисловості, що відповідає інтересам як України, так і Південної Кореї, а також можливих третіх сторін.

Слід відзначити, що досвід РК може стати у нагоді щодо реструктуризації та модернізації українських потужностей. Зокрема, про паралелі між корейською Panguo Techno Valley – технологічною долиною Пангьо у провінції Кьонгі та можливістю розвитку за її сценарієм такого ж технологічного центру у Харкові говорив свого часу Надзвичайний і повноважний Посол РК в Україні Й.В. Лі Янг-Гу²⁰. Відкритий у 2011 р., Panguo Techno Valley відіграє важливу роль в інноваціях, створенні робочих місць та є центром для технологічних стартапів. Однією з переваг різноманітності сфер і видів бізнесу є максимальний потенціал зростання в галузі високих технологій завдяки обміну між компаніями. Південнокорейський уряд всіляко підтримує стартапи, що починають розвиватися у регіоні, зокрема шляхом зниженого оподаткування, надання позик під низькі відсотки та розширення інфраструктури²¹.

В Україні офіційно внесено до реєстру більше 50 індустріальних парків, однак працюють серед них лише одиниці²². У цьому контексті цілком доречно залучати корейський досвід. Він передбачає створення кількох великих технологічних центрів, що сприятиме максимальній концентрації всіх потужностей в одному місці, чого неможливо забезпечити при розпорошеності по всій території держави мережі. Залучення необхідних для розвитку економіки та країни загалом стартапів, відповідно до моделі, відбувається через введення спеціальної, більш м'якої податкової політики щодо тих компаній, що працюють на вказаній території. Враховуючи український досвід, цілком виправданим може бути використання елементів дирижизму і контролю зі сторони влади за діяльністю таких кластерів²³.

¹⁹ Defense Systems-Project Record List. *Hyundai Rotem*. URL: https://www.hyundai-rotem.co.kr/Eng/Business/Machine/Business_Record_List.asp?d1=2&d2=1

²⁰ Вітальне слово Надзвичайного і повноважного Посла Республіки Корея в Україні Й.В. Лі Янг-Гу на честь 25-тої річниці встановлення дипломатичних відносин Республіки Корея та України 10 лютого 2017 р. *Політика. Право. Життя. Інтернет-версія всеукраїнського часопису*. 2017. 10 лютого. URL: <http://www.pollawlife.com.ua/2017/02/25-10-2017.html>

²¹ Lee H. Techno valley – Korea's start-up hub. *The Korea Herald*. Jul. 15. 2016. URL: <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20160715000455>

²² Марчук В. Індустріальні парки в Україні: 25 «точок росту» за три наступні роки. *Українформ*. 2021. 2 жовтня. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3325847-industrialni-parki-v-ukraini-zamah-na-grivnu-a-udar-na-kopijku.html>

²³ Панкова Л. Світовий досвід інноваційної кластерної моделі розвитку регіонів: економічні інтереси та пріоритети адаптації в Україні. *Polish Science Journal*. 2019. № 12 (21). С. 27-37.

На нашу думку, таким центром цілком може стати Харків, як один із провідних науково-технологічних центрів України. Так, із 2020 р. в місті реалізовується проєкт зі створення бізнес-парку високих технологій «Екополіс ХТЗ», ініційований В. Зеленським, котрий мав стати центральним об'єктом національного проєкту «Українська кремнієва долина»²⁴. На сьогоднішній день складність його втілення полягає у географічній наближеності Харкова до російської федерації, у зв'язку із активними бойовими діями індустріальний парк може бути пошкоджений чи зруйнований. З огляду на це, необхідна розбудова кількох індустріальних парків в інших містах України, наприклад, у Дніпрі, Києві, чи у Львові. Колишній Надзвичайний і повноважний Посол РК в Україні, Лі Янг Гу підкреслював можливість перетворення Львова на медичний хаб, Одеси – у «другий Роттердам» за аналогією до особливої економічної зони Сондо, а Київського гідропарку – на другий острів Йойдо²⁵. Відтак, адаптація корейського досвіду до українських реалій може посприяти більш стрімкому розвитку різних сфер наукових технологій.

Після початку повномасштабної війни росії в Україні посилилась співпраця між нашими країнами у військово-оборонній сфері. Президент Мун Чже Ін та уряд РК засудили російську агресію та підтримали міжнародні санкції, хоча ще у 2014–2021 рр. Сеул займав досить м'яку позицію щодо країни-агресора та намагався зберегти баланс у стосунках. Очевидно, це пов'язано з бажанням не нашкодити процесам денуклеаризації КНДР та об'єднання на Корейському півострові, на що росія, на думку РК, могла б позитивно впливати. Не було скасовано безвізовий режим до РК для туристів з РФ, країна залишалась одним із десяти найбільших торговельних партнерів Москви²⁶.

У лютому 2022 р. ситуація безумовно змінилась. Ми побачили більш відверту підтримку РК України на дипломатичному, декларативному рівні, а згодом і на військовому. Країна проголосувала за низку резолюцій ГА ООН щодо суверенітету та територіальної цілісності України, зокрема, «Про справедливий і сталий мир в Україні» (лютий 2023 р.), за виключення росії з Ради ООН з прав людини (квітень 2022 р.) та ін.²⁷.

На сьогоднішній день уряд РК посприяв реалізації багатьох ініціатив щодо підтримки України через державний та приватний сектори, країна стала одним із міжнародних донорів і партнерів України, виділяє кошти, допомагає озброєнням, братиме участь у відбудові. З березня 2022 р. до вересня 2023 р. надійшло чотири партії нелетальної військової допомоги, серед якої військова форма, шоломи, бронежилети, захисні костюми для ЗНП, протигази, міношукачі, спеціальне

²⁴ Партнер Kharkiv IT Cluster: парк високих технологій «Екополіс ХТЗ». URL: <https://itukraine.org.ua/partner-kharkiv-it-cluster-park-visokih-tehnologij-ekopolis-htz/>

²⁵ Вітальне слово Надзвичайного і повноважного...

²⁶ Бутирська Н. Україна – Республіка Корея...

²⁷ Генасамблея ООН підтримала резолюцію «Про справедливий і сталий мир в Україні». *LB.ua*. URL: https://lb.ua/world/2023/02/23/546924_genasambleya_oon_pidtrimala.html

харчування, медичні аптечки, 12 автомобілів швидкої допомоги, пересувне рентгенівське та медичне обладнання тощо. Країна відправила десять партій гуманітарної допомоги, включаючи 20 резервних електростанцій і п'ять міні-екскаваторів для ремонту енергетичної інфраструктури, обладнання та спорядження для гуманітарного розмінування, 100 пікапів SsangYong Musso, 5 міні-екскаваторів DOOSAN²⁸. РК залучена до спільних міжнародних зусиль щодо справедливості для України, покарання усіх винних та причетних до військових злочинів у нашій країні.

Позитивні зрушення у військово-оборонній співпраці між обома країнами відбулися в результаті візиту першої леді України Олени Зеленської до Сеулу 16 травня 2023 р. та президента РК Юн Сук Йоля в Україну 15 липня цього ж року. Під час зустрічі з президентом РК, Олена Зеленська наголосила, що Україна зацікавлена в обміні досвідом між країнами щодо військових технологій, обговорила потребу у засобах ППО, засобах для розмінування території та медичного обладнання. У рамках візиту перша леді взяла участь у конференції «Азійське лідерство», де теж обговорювались різні аспекти майбутньої співпраці між країнами, зокрема, участі південнокорейських компаній у проєктах з відновлення інфраструктури нашої країни²⁹. У результаті переговорів напередодні саміту НАТО у Вільносі (11-12 липня 2023 р.), уряд РК ухвалив рішення відправити в Україну чергову партію гуманітарної допомоги, нелетальні військові засоби, техніку для розмінування та мобільне рентгенівське обладнання³⁰.

На базі Льотної академії Національного авіаційного університету у м. Кропивницькому в листопаді 2023 р. підписано меморандум з керівником Євразійської бізнес-асоціації Квак Вунг Шином, який представляв корейських підприємців щодо обміну інноваційними технологіями з виробництва систем пошуку мін через аналіз повітря. На базі ЛАНУ корейці планують відкрити лабораторію та організувати виробництво таких систем. Меморандумом передбачено також посилення співпраці з державними і бізнесовими структурами РК щодо розвитку центру безпілотників і технопарку, проєкт котрого на базі академії був започаткований ще до повномасштабної війни³¹. Платформою заплановано відкриття науково-дослідного інституту сучасних технологій оборони й безпеки, збільшення підготовки операторів дронів, посилення діджиталізації академії та англомовного середовища для курсантів, оскільки такі запити є у військових частинах ЗСУ.

²⁸ Бутирська Н. Україна – Республіка Корея...

²⁹ У рамках візиту до Республіки Корея Олена Зеленська зустрілася з Президентом Юн Сок Йолем. *Президент України. Офіційне інтернет представництво*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/uzmezhhah-vizitu-do-respubliki-koreya-olena-zelenska-zustrila-82933>

³⁰ Південна Корея надіслала Україні партію військової допомоги. *Слово і Діло*. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/07/10/novyna/bezpeka/pivden-na-koreya-nadislala-ukravini-partivu-vijskovovi-dopomohy>

³¹ Глава Євразійської бізнес-асоціації на підписанні угоди з льотним вишем Кропивницького. URL: <https://suspilne.media/609643-ukraina-silna-slava-ukraini-glava-evrazijskoi-biznes-asociacii-na-pidpisanni-ugodi-z-lotnim-visem-kropivnickogo/>

У грудні 2023 р. Посольство України у Південній Кореї повідомило, що країна передала Державній службі України з надзвичайних ситуацій 10 машин для розмінування деокупованих територій, виготовлених хорватською компанією ДОК-ІNG³².

Додаткові домовленості в напрямку співпраці між країнами щодо гуманітарного розмінування території України, відновлення пошкодженої цивільної інфраструктури, розвитку підприємництва були досягнуті в результаті візиту Президента РК Юн Сук Йоля до Києва. Важливо, що лідер підтримав українську Формулу миру, країна працює над її реалізацією за трьома напрямками (енергетична, продовольча та екологічна безпека) та погодився бути посередником в цьому питанні з країнами Глобального Півдня. Також під час візиту Юн Сук Йоль оголосив, що «рівень оборонної допомоги з боку його країни цього року зросте». Незабаром Україна отримала дві машини К600 для розмінування, призначені для прориву через мінні поля на фронті³³.

Про послідовність позиції РК щодо підтримки мирних ініціатив України стала її участь у Саміті миру у Швейцарії 15-16 червня 2024 р.³⁴ Оскільки для України було важливо залучити якомога більше країн, участь Південної Кореї, як провідної країни Азійсько-Тихоокеанського регіону мало вагоме значення.

Суттєвим внеском в оборонну допомогу України з боку РК стало надання Польщі ліцензії на експорт в Україну самохідної артилерійської системи Krab, котра використовує південнокорейське шасі K9 Thunder, передача у 2022-2023 рр. 550 тисяч 155 мм артилерійських снарядів до США, а ті в свою чергу мали змогу постачати Україні снаряди з власних запасів³⁵.

Україна неодноразово зверталась до РК за військовою допомогою. Проте уряд відхиляв ці запити через законодавчі обмеження, котрі забороняють продавати зброю сторонам конфлікту. Однак, після підписання 19 червня 2024 р. договору про стратегічне партнерство між росією та Північною Кореєю, в Сеулі наголосили, що переглянуть питання військової допомоги Україні. В офіційній заяві президентської канцелярії, РК засудила угоду як таку, що порушує устав ООН: «...Уряд чітко підкреслює, що будь-яка співпраця, яка прямо або побічно допомагає Північній Кореї нарощувати свою військову міць, є порушенням резолюцій Ради Безпеки ООН і підлягає моніторингу та санкціям з боку міжнародного співтовариства». Також в заяві зазначалося, що це погіршить надалі відносини країни з москвою і що

³² Південна Корея передала українським рятувальникам 10 машин для розмінування. *Укрінформ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3800658-pivdenna-korea-peredala-ukrainskim-ratuvannikam-10-masin-dla-rozminuvanna.html>

³³ Співпраця України та Республіки Корея дасть більше сили нашим народам і глобальним позиціям двох країн. *Президент України*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/spivpracya-ukrayini-ta-respubliki-koreya-dast-bilshe-sili-na-84349>

³⁴ Президент Республіки Корея підтвердив свою участь у Саміті миру. *Interfax-Україна*. URL: <https://interfax.com.ua/news/general/986717.html>

³⁵ Бутирська Н. Україна – Республіка Корея...

постачання систем озброєння для ЗСУ може бути збільшено в майбутньому³⁶. Експерти прогнозують, що Південна Корея може передати Україні засоби протиповітряної оборони, артилерійські снаряди 155 мм, окремі види важкого озброєння³⁷. Україна у зв'язку з цим повинна активізувати свою військово-дипломатичну стратегічну співпрацю не лише з РК, а й Японією, вищезгаданий договір мав би стати сильним поштовхом для її посилення.

Ще одним аспектом співробітництва у досліджуваній сфері є допомога у реабілітації українських військових. Для цього Сеул взяв на себе зобов'язання, починаючи з квітня 2024 р., виділити 12 млн. доларів через Трастовий фонд НАТО. Військово-медичний клінічний реабілітаційний центр альянсу пропонує хірургічне та психологічне лікування, проводить необхідні лабораторні дослідження та навчання поранених українських солдат. Планується створення п'яти таких центрів на території України, зокрема в Ірпіні³⁸.

Висновки. Україна та Республіка Корея демонструють зацікавленість у розвитку двосторонніх відносин з моменту налагодження дипломатичних зв'язків. Досвід Південної Кореї був важливим для України на початку 1990-х рр. і стає особливо актуальним зараз, коли Україна потребує підтримки РК для відновлення після збитків, завданих війною. Технології та інвестиції РК у поєднанні з ресурсами та людським капіталом України в майбутньому можуть створити значний технологічний потенціал. З поглибленням політичного діалогу між президентами та урядами обох країн відкриваються нові можливості для розширення двосторонніх відносин, у тому числі в науково-технічній та військово-оборонній сферах. Російська агресія проти України показала, що Південна Корея та Україна мають спільні цінності, базовані на гуманності, повазі до суверенітету та територіальної цілісності. Обидві країни стикаються з серйозними безпековими викликами через посилення геополітичної напруженості. Політика росії сприяє деструктивній поведінці КНДР, а їхня військово-технічна співпраця – продовженню російсько-української війни та ескалації на фронті, а також загрожує нестабільністю на Корейському півострові.

Окреслюючи перспективи такої співпраці, очевидним є, що РК цікавить Україну передусім як країна – світовий лідер із експорту оборонної продукції. Мова йде про засоби протиповітряної оборони, наземні системи озброєння, як гаубиці К9 та бойові танки К2, артилерійські боеприпаси, засоби для розмінування та медичне обладнання. РК має розвинену інфраструктуру для виробництва цих видів зброї. Країна демонструє себе також як гнучкий та зацікавлений партнер при розробці та

³⁶ Південна Корея розгляне можливість постачання зброї в Україну. *Українські національні новини*. URL: <https://unn.ua/news/pivden-na-koreia-perehliane-mozhlyvist-postachannia-zbroi-v-ukrainu>

³⁷ Південна Корея може надати Україні зброю, після того як Москва та Пхеньян підписали угоду про взаємний захист. *Голос Америки*. 20 червня 2024. URL: <https://www.holosameryky.com/a/pivden-na-koreya-ukraine-putin/7663891.html>

³⁸ Південна Корея надасть Україні 12 млн. доларів на реабілітацію військових. *Українські національні новини*. URL: <https://unn.ua/news/pivden-na-koreia-nadast-ukraini-12-mln-dolariv-na-reabilitatsiiu-viiskovykh>

передачі інноваційних технологій виробництва зброї, і наші країни уже мають деякі спільні проекти. Важливими для України є також підтримка РК на дипломатичному рівні, передача досвіду післявоєнної відбудови.

Пріоритетом для України наразі має бути побудова ефективної науково-дослідницької системи, яка поєднувала б сучасні передові дослідження, високоякісну освіту майбутніх поколінь науковців та інженерів, технологічні інновації через зв'язки з промисловістю та військово-оборонним комплексом. У цьому контексті досвід РК є особливо показовим. Огляд ключових потреб обох країн демонструє можливість ефективної українсько-кореїської співпраці у науково-технологічній та військово-оборонній сферах і більш стрімкий розвиток відносин у цих сферах в майбутньому.

REFERENCES

- Butyrs'ka, N. (2023). Ukrayina – Respublika Koreya: daleki heohrafichno, blyz'ki za dukhom [Ukraine and the Republic of Korea: far away geographically, close in spirit]. *Ukrayins'ka pryзма*, 28 lystopada. Retrieved from <https://prismua.org/south-korea/> [in Ukrainian]
- Korsunskyi, S. (2021). *Yak budувaty vidnosyny z krainamy Azii. Ekonomika, dyplomatiia, kulturni osoblyvosti* [How to build relations with Asian countries. Economics, diplomacy, cultural peculiarities]. Kh.: Vivat [in Ukrainian]
- Korsunskyi, S. (2023). *Yak natsii vidnovliuutsia: dosvid Shhidnoi Azii* [How nations recover: the experience of East Asia]. Kh.: Vivat [in Ukrainian]
- Lee, H. (2016). Techno valley – Korea's start-up hub. *The Korea Herald*, Jul. 15. Retrieved from <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20160715000455> [in English]
- Marchuk, V. (2021). Industrialni parky v Ukraini: 25 «tochok rostu» za try nastupni roky [Industrial parks in Ukraine: 25 «growth points» over the next three years]. *Ukrinform*. Retrieved from: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3325847-industrialni-parki-v-ukraini-zamah-na-grivnu-a-udar-na-kopijku.html> [in Ukrainian]
- Marmazov, V. (2015). «Odyn poyas – odyh shlyakh». Yaki perspektyvy vidkryvaye pered Ukrayinoyu realizatsiya yevraziys'koyi transportno-lohistrychnoyi initsiatyvy Respubliki Koreya ta KNR [«One Belt, One Road». What prospects does the implementation of the Eurasian transport and logistics initiative of the Republic of Korea and the People's Republic of China open up for Ukraine?]. *Den'*, 22 lystopada. Retrieved from: <https://day.kyiv.ua/uk/article/svitovi-dyskusiyi/odyn-povas-odyn-shlyah> [in Ukrainian]
- Marmazov, V. (2014). We Are Looking Forward into The Future of Ukraine with Optimism, No Matter What Hardship We Are Suffering. *Diplomacy*, XLI, 8–9, 40–41. Retrieved from https://korea.mfa.gov.ua/storage/app/sites/45/imported_content/5df273458804e.pdf [in English]
- Pankova, L. (2019). Svitovi dosvid innovatsiinoi klasternoї modeli rozvytku rehioniv: ekonomichni interesy ta priorytety adaptatsii v Ukraini [World experience of innovative cluster model of regional development: economic interests and priorities of adaptation in Ukraine]. *Polish Science Journal*, 12 (21), 27–37. [in Ukrainian]
- Ryzhkov, V. (2013). «Dnipro» dostavyv na orbitu «buket» nanosuputnykiv [«Dnipro delivered a «bouquet» of nanosatellites into orbit]. *Den'*, 22 lystopada. Retrieved from: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayini/dnipro-dostaviv-na-orbitu-buket->

- [nanosuputnikiv](#) [in Ukrainian]
- Sher, G.S. (2022). Investing in Ukraine's brains is vital for the country's post-war prosperity. *Atlantic Council*, Jul. 3. Retrieved from: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/investing-in-ukraines-brains-is-vital-for-the-countrys-post-war-prosperity/> [in English]
- Sidenko, S. & Nevhad, A. (2016). Mizhnarodne spivrobitnytstvo Ukrainy v sferi innovatsii [Ukraine's international cooperation in the sphere of innovation]. *Stratehiia rozvytku Ukrainy*, 1, 172-176 [in Ukrainian]
- Vehner, V. (2020). Perspektyvy rozvytku spivrobitnytstva Ukrainy z Respublikoiu Koreia u prioritetnykh vydakh ekonomichnoi diialnosti [Prospects for the development of cooperation between Ukraine and the Republic of Korea in prioritised economic activities]. *Yevropeiskyi naukovyi zhurnal Ekonomichnykh ta Finansovykh innovatsii*, 1 (5), 4-14 [in Ukrainian]